

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

Sint Joris in de kerk van Hilvarenbeek.

Over gildebeelden

Hoevele beelden van heiligen, die thans in kerken en musea staan, oorspronkelijk gildebezit zijn geweest, is niet meer uit te maken. Zeker hadden ook kerken en kloosters veel eigen bezit; op de tentoonstelling „Beelden uit Brabant 1400-1520” (’s-Hertogenbosch 1971) stonden slechts enkele van de minstens 44 beelden, die bewaard zijn van het oude klooster Coudewater bij ’s-Hertogenbosch. De H. Anthonius met het varken was een echte volksheilige (Br. Heem 1965, p. 34-45, 77-86); beelden van deze schutspatroon van vele kapellen en broederschappen gingen, toen de kapellen vervielen en de broederschappen ophielden te bestaan, over aan kerken of particulieren en hetzelfde geldt voor beelden van andere populaire heiligen als Barbara en Catharina. De beeldenstorm, die o.a. te ’s-Hertogenbosch in 1566 veel vernielde, de naasting van de katholieke kerken en de daarop volgende generaliteitsperiode hebben in de loop van de eeuwen talrijke oude beelden en schilderijen, die eigendom waren van een gilde, ofwel vernietigd, ofwel naar het buitenland doen verhuizen of doen onderduiken in particuliere huizen; oorlogen, plunderingen, branden en onbegrip maakten de verliezen nog groter. Het 16de-eeuws houten Sint-Jorisbeeld van het gilde te Geffen verdween na 1801 (Gildetrom 1973, p. 22-23). Het grote beeld van het voormalig Sint-Jorisgilde te Rosmalen, dat volgens Jolles II, 119 terecht was gekomen in het museum van het kasteel te Heeswijk, is intussen gelukkig weer naar de parochiekerk van Rosmalen teruggekeerd. Het beeld van Antonius Abt in Den Dungen, waarvoor het gilde een bijdrage leverde in 1838, was in 1967 niet meer aanwezig. Weinige gilden bezitten nog oude fraaie of interessante beelden van hun schutspatroon, zoals het 15de-eeuwse beeld van St. Sebastiaan, dat nog eigendom is van het gilde te Moergestel (Gildetrom 1966, p. 636 afb.; BuB 1971, nr. 27; door Jolles niet vermeld). Te Mierlo is een oud volksbeeldje van de H. Sebastiaan nog eigendom van het gilde (Jolles II, 30 afb.) en te Helmond een van de H. Catharina (Jolles I, 172). Bij de tra-

gische brand op 5 februari 1956 in Hotel St. Lambert, het Gildehuis, verloren 2 jonge mensen het leven en verbrandde o.a. het oude lindhouten Sint-Catharinabeeldje. Frits v. d. Zanden, toenmalige tamboer van het gilde, vervaardigde een nieuw beeldje naar het oud model. (med. A. Niessen). Het Sint-Anthoniusgilde te Gemert bezit twee oude beelden van St. Anthonius; een staat nog in de kapel in de Deel, het kleine beeldje is uit veiligheidsoverwegingen in het Gildehuis geplaatst. Te Tilburg bezit het Sint-Dionysiusgilde een los houten hoofd van zijn patroon. De twee 18de-eeuwse beelden van Sint-Petrus-Banden en Sebastiaan in de kerk van Borkel en Schaft zijn afkomstig van de gilde-altaren (Fr. Prinsen, De eerbaere Guld, 1973, p. 38 afb.), terwijl het St. Nicolaasgilde te Valkenswaard een houten beeldje van de schutspatroon uit ca 1700 bezit, in 1968 door de heer W. van Gerwen aan het gilde geschonken (Prinsen, p. 42, afb.). Het Sint-Leonardusgilde te Beek en Donk liet in 1900 een gildebeeld maken van de patroonheilige (Jolles I, 46) en het Sint-Annagilde te Nuenen liet de beeldhouwer Bakermans een beeld maken van deze patroonheilige (med. A. Niessen). Een bijzonderheid vormen de twee beelden van St. Joris en St. Sebastiaan in de kerk van Hilvarenbeek. Zoals het gilde van „die heilige ridder sente Jorys” te ’s-Hertogenbosch volgens een kaart van 1453 de zorg had voor de Sint-Joriskapel in de kerk, zoals te Uden het gilde van de Oude Schutten in 1455 een gemeenschappelijk altaar had van St. Joris en St. Sebastiaan, „onlangs gebouwd en opgericht”, zo kreeg ook de kerk van Hilvarenbeek in 1461 een Sint-Jorisaltaar, terwijl het Sint-Sebastiaanaltaar aldaar in 1523 wordt genoemd (J. Becx in Br. Heem 1970, p. 102-103). Deze beide altaren en de beelden of schilderijen, die er waren, zijn verdwenen; de twee huidige zijaltaren werden ca 1810 ergens in Frankrijk gekocht. Het fraaie Sint-Jorisbeeld, afgebeeld op de omslag, draagt de naam van de beeldhouwer „Walterus Pompe fecit 1729”, terwijl de initialen W. P. 1729 voorkomen op de voet van het Sint-Sebastiaanbeeld (Gildetrom 1973, p. 27 afb.). Van deze in Noord-Brabant geboren beeld-

„DE GILDETRON”, driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom”, in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland en Het Land van Cuijk.

Hoofdredacteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 's-Hertogenbosch, tel. 04100-33993

Redacteuren: voor de Noordbr. Federatie: Math. E. M. v. d. Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521 voor Het Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, Hilvarenbeek, tel. 04255-1319 voor Peelland: Alph. M. G. Niessen, Veestraat 43, Helmond, tel. 04920-24863 voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand, tel. 04166-1516 voor Kempenland: Ir. H. H. Voetman, Baljuwstraat 2, Geldrop, tel. 040-863725 voor Het Land van Cuijk: A. H. Konings, Postbus 1, Haps.

Administratie: W. C. M. Brands Hart van Brabantlaan 1200, Tilburg, tel. 013-681685

Betalingen: Boerenleenbank te Moergestel, rekeningno. 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom, (Girorekening van deze bank: 1071810).

Particuliere abonnementen: f 7,50 per jaar, franco huis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

houwer W. Pompe is helaas niet zo erg veel meer in onze provincie bewaard gebleven. Zijn vader Engelbert Pompe, in 1669 te Leende geboren, trok als veekoopman naar Lith, waar hij de vrouw van zijn hart vond en bleef wonen. Walterus Pompe, op 22 nov. 1703 geboren, trok als jonge beeldhouwer naar Antwerpen, waar de beeldhouwkunst triomfen vierde, en werd er reeds in 1729 als „meesterbeeldhouwer” in het Sint-Lucasgilde opgenomen; ook zijn zoon Jan-Engelbert is in 1768-1776 lid van dit gilde geweest. Walterus overleed te Antwerpen op 6 februari 1777.

Enige kerken in België bezitten nog altaren, preekstoelen, biechtstoelen en beelden van hem, terwijl in de musea van de Stad Antwerpen minstens zeven beelden in hout of terra-cotta van Walterus uit de jaren 1725-1775 en twee beelden van zijn zoon Jan-Engelbert worden bewaard (Catal. Musea Antwerpen, d. II, 1948): niet al zijn werken zijn gedateerd of gesigneerd. Blijkbaar kreeg hij te Antwerpen ook opdrachten uit Noord-Brabant. In de kerk van Lith, zijn geboortedorp, stonden in 1857 nog vijf beelden van W. Pompe (1737, 1761), maar ze zijn spoorloos verdwenen. In de tuin van de pastorie echter vond ik een fraaie Sint-Jorisgroep in terra-cotta, ongeveer 1 m hoog, bezit van het voormalig gilde aldaar; omdat Walterus vaak in terra-cotta werkte en het beeld in stijl en datering niet afwijkt, mag dit ook wel hem worden toegeschreven.

Ditselfde geldt voor de reeds genoemde Sint-Jorisgroep in de kerk van Rosmalen, die thans nog geheel overgeleverd is, en misschien ook voor de St. Joris in de kerk van Geffen; de datering 15de-eeuw (Voorl. Lijst 1931, p. 126) is m.i. onjuist. Of het houten Sint-Rochusbeeld uit de kerk te Grave, dat gesigneerd is „Ao 1722 Wouter Pompen fecit”, van Walterus of een onbekende naamgenoot is, is nog niet duidelijk. De kerk te Waalre bezit een groot houten beeld van de H. Paulus; in het voetstuk staat gesneden „S. Paulus 1759” maar de linkerhoek van het voetstuk is bij een restauratie door een nieuw blokje vervangen, waarbij het begin met W.P. verdwenen schijnt. Geheel zeker is weer „1751 W. Pompe fecit” op een meterhoog verguld houten beeld van een Madonna met kind op een wereldbol met slang, wolken en putti in de kerk van Rosmalen. Een laatste ontdekkingstocht voert ons in de omgeving van Hilvarenbeek naar de fraai gerestaureerde kerk van Diessen; op het Maria-altaar heeft men het 17de-eeuws beeld van St. Joris gezet, het 18de-eeuws beeld van St. Sebastiaan op het altaar van de H. Anna met gesneden „S:An(na):O(r)a:P(ro):N(obis):”. Bij het gesneden Maria-monogram op haar altaar staat het jaartal 1744 en daar in de jaren 1726-1747 Matheus van IJsendijck uit Antwerpen pastoor was te Diessen, kan ook hij te Antwerpen bij Walterus Pompe, die vele altaren maakte, een opdracht voor Diessen hebben achtergelaten.

Hopelijk brengen onderzoekingen in nog bewaarde oude gilde-archieven meer zekerheid over de genoemde en ook andere gildebeel-

den. Zoals het bewaard gebleven gildezilver een buitengewoon waardevolle bron is gebleken voor het onderzoek van de Brabantse zilversmeden, zo maken ook gildebeelden en met name die uit Hilvarenbeek ons bekend met een bijna onbekende beeldhouwer uit Noord-Brabant. De gilden hebben, waar zij konden, aan eigentijdse kunstenaars en vaardige ambachtslieden uit de eigen streek hun opdrachten verleend.

W. H. Th. Knippenberg

Agenda voor 1974

19 mei Kringdag Maasland te Nuland

19 mei Jubileum-kringdag van „Het Kwartier van Oirschot” te Diessen

9 juni Kringdag Kempenland te Mierlo (500 jaar Sint-Catharina)

9 juni Kringdag Land van Cuyk te Mook

16 juni Vrij gildefeest, tevens Liefdadigheidsfeestijn, te Goirle

30 juni Kringdag Peelland te Lierop

7 juli Oud-Limburgs Schuttersfeest te Wylre (L)

4 aug. Vrij gildefeest te Knegsel

15 sept. Vrij gildefeest (torenfeesten) te Leende.

VAN DE REDACTIE

De volgende aflevering verschijnt rond Pinksteren. De redactie verwacht, dat de kopie vóór 15 mei bij een van de redacteurs wordt bezorgd.

OUDE EXEMPLAREN VAN DE GILDETROM

Momenteel zijn weer exemplaren van voorafgaande jaargangen van „De Gildetrom” te koop. Opgaaf van de gewenste nummers aan H. A. J. van Erve, Rootven 60 te Moergestel. Kosten: f 1,25 per exemplaar + verzendkosten.

„Onze schuttersgilden, men moet hen laten op de plaats waar zij thuis zijn, d.i. in de dorpen van Brabant en Limburg, Gelderland en Zeeland; het ware bespottelijk en hinderlijk er mede in Amsterdam, Scheveningen of Parijs „demonstraties” te gaan geven.”

J. A. Jolles (1940)

Klassiek- en acrobatiekvendelen

Het is voor menige vendelzwaaiër moeilijk om juist te weten wat nu eigenlijk klassiek en wat eigenlijk acrobatiek-vendelzwaaien is. Wij hebben hierop reeds dikwijls gewezen maar het lijkt ons goed ons hierover in De Gildetrom eens nader te beraden.

Het klassieke vendelzwaaien is het vendelen waarbij de vendelier alle slagen of oefeningen uitvoert die hij **staande** kan maken. Dat zijn er nogal wat. Als deze logisch in volgorde aaneen worden gezwaaid zonder tussenpauzen dan geeft dat een mooie indruk aan de toeschouwers. Boven het hoofd gaat hij beginnen totdat hij later als de hele serie is afgewerkt het vendel op de voet legt en zijn oefening besluit. Daartussen zijn vele oefeningen te maken en dat is hetgeen men klassiek noemt.

Gaat men daarna over tot vendelen op de knieën zittend, **zittend of liggend**, dan zal men het acrobatiek-vendelzwaaien noemen. In het boek „Het Vendel” is dit duidelijk beschreven.

Tot het klassieke vendelen behoort ook het vendelen in de optochten, als de vendelier lopend het vendel zwaait.

Dat geschiedt eigenlijk ook in rechte houding. Hij maakt dan die oefeningen die hij staande kan maken, doch alléén die waarbij hij zich lopend kan verzekeren dat zij goed en zonder fouten kunnen worden gemaakt, dus waarbij hij het vendel niet raakt tijdens het lopen of waarmede hij niet uit de pas of het ritme van de trom raakt.

Bij wedstrijd of vendelgroet kan de vendelier de staande oefeningen maken - dus klassiek - die hij heeft aangeleerd.

Het lijkt ons goed hier nog een klassieke serie oefeningen weer te geven, waarna we in dezelfde volgorde zullen aangeven welke oefeningen daarvan knielend, zittend of liggend als acrobatiek kunnen worden uitgevoerd, want als deze weer in dezelfde volgorde terug komen, dan pas kan men spreken van een logische opvolging. Zo zal dan ook de vendelier precies kunnen weten welke

oefeningen hij moet laten volgen om mooi acrobatiek te laten zien. Zeker kunnen dan nog willekeurige oefeningen worden tussen-gevoegd of samengevoegd en hierin is de vendelier dus vrij, maar de zaak is om een ongestoorde reeks figuren te maken die „goed loopt” en waarbij geen fouten kunnen worden gemaakt.

Staat de vendelier aangetreden, dan zal hij op commando van een leider of tambour beginnen met:

- 1a. het vendel te presenteren, dus te tonen aan het publiek;
 - b. vervolgens te neigen, ten teken van groet voor wie hij zwaait;
 - c. en dan pas zal hij het vendel gaan zwaaien voor God, Koningin en Vaderland namens zijn eigen gilde en gildebroeders.
- Zijn reeks kan bestaan uit (en we volgen de oefeningen van Het Vendel):
- 2 Boven het hoofd zwaaien
 - 3 Boven het hoofd opgooien in een hand
 - 4 Rond de hals gooien
 - 5 Met de schouder rondtrekken om lichaamsas.
 - 6 Tweemaal vendel opdraaien.
 - 7 Wrong achter de rug door (in pols draaien)
 - 8 Wrong achter de rug door en knielen op één knie, kruislag tussen de benen.
 - 9 Rond de borst zwaaien
 - 10 Rond twee knieën zwaaien
 - 11 Rond twee enkels zwaaien
 - 12 De knop tussen de benen steken.
 - 13 Gewoon ACHTERoverstappen
 - 14 Gewoon VOORoverstappen
 - 15 Met de knie de stok trekken en rond hinken om lichaamsas.
 - 16 Verkeerd ACHTEROVERstappen
 - 17 Verkeerd VOOROVERstappen
 - 18 De stok over de schouder laten lopen
 - 19 In elleboog leggen van stok, met verkeerd overstappen beginnen
 - 20 Het vendel rond de rug werpen, voor opvangen
 - 21 Het vendel rond 2 knieën werpen, voor opvangen
 - 22 Het vendel rond beide enkels werpen, voor opvangen
 - 23 Het vendel rond één been werpen en 4x omgooien in de hand
 - 24 Het vendel op de voet leggen en rond hinken.

Sluit men hiermede de klassieke reeks af dan wordt het vendel met de rechterhand opgedraaid, waarna de groet aan de toeschouwers wordt gebracht.

Hierna kan men geheel aan een nieuwe serie acrobatiek beginnen, maar ook kan men direct na oefening 24 overgaan met acrobatiek.

Van bovenstaande reeks kunnen de volgende oefeningen gemaakt worden in **knielende**

„Men beschouwe nooit, op welk gebied ook, het verleden als een afgedane zaak. Zodra een nieuwe kunst het verleden geheel verloochent en alles uit zichzelf meent te kunnen, begint de degeneratie. Evenzo met de volksgenoegens. In wat geweest is, hebben wij een onuitsprekelijke bron van schoonheid en vreugde, die onze hedendaagse verbeelding in andere omstandigheden, moest kunnen vernieuwen.”

J. A. Jolles (1940)

(Aanhalingen uit een artikel van J. A. Jolles in „Ons eigen volk”, maart 1940: Het inrichten van Folkloristische Feesten.)

K.V.

houding. Na de groet gaat men zitten op de knieën en maakt: oefening 2 Boven het hoofd zwaaien

- 3 Boven het hoofd opgooien in de hand
- 4 Rond de hals gooien
- 6 Twee maal opdraaien
- 7 Wrong achter de rug door
- 9 Rond de borst zwaaien
- 14 Gewoon vooroverstappen, onder de knieën door
- 17 Verkeerd vooroverstappen, onder de knieën door
- 20 Het vendel rond de rug werpen, voor opvangen.

Toegevoegd kan worden:
het vendel boven het hoofd opwerpen, waar-
bij de vendelier zijwaarts de benen uitstrekt
om vervolgens daar het vendel onderdoor te
laten gaan en voor weer op te vangen.
Dit kan een oefening zijn om over te gaan
naar **zittende** houding.

Zittend kan dan weer gemaakt worden de
reeks van voor af aan:

- 2 Boven het hoofd zwaaien
- 3 Boven het hoofd opgooien in een hand
- 4 Rond de hals gooien
- 6 Tweemaal opdraaien
- 7 Wrong achter de rug door
- 9 Rond de borst zwaaien
- 13 Gewoon achterover, onder zitvlak en benen door
- 14 Gewoon voorover, onder benen en zitvlak door
- 16 Verkeerd achterover onder zitvlak en benen door
- 17 Verkeerd voorover, onder benen en zitvlak door
- 18 Over de schouder laten lopen
- 20 Vendel rond de rug werpen, voor opvangen

en om te eindigen: het vendel zittend opdraaien.

Tenslotte de **liggende houding**.

Liggend kan men - op de rug - boven het hoofd zwaaien (2)

- 3 Boven het hoofd opgooien in een hand
- 9 Rond één of twee knieën zwaaien, be(e)-n(en) omhoog steken.
- 10 Rond één of twee enkels zwaaien, be(e)-n(en) omhoog steken.

Hier zijn niet zoveel mogelijkheden, en als men die toch wil maken dan zal men dat met omrollen over de hele lichaamslengte over de bodem moeten doen. Dan kan men trachten de wrong rond de rug te zwaaien, waarbij omgerold wordt (7).

Wil men voorover over het vaandel gaan, dan moet de vendelier een salto of koprol voorover maken (14). Dit kan men ook met verkeerde handgreep doen (17).

Sluit de vendelier zijn oefeningen af op de liggende manier, dan zal hij nog met de voeten het vendel kunnen rond laten zwaaien (oefening 24), om het daarna liggend op te draaien. Het vendel geheel op de stok zijnde, gaat de vendelier staan om de groet aan de toeschouwers te brengen.

Om af te marcheren ontrolt de vendelier zijn vaandel, legt het op de schouder en treedt in zijn groep terug.

Vanzelfsprekend zijn er meerdere oefeningen

tussen te maken, doch als men dat doet, denkt er dan bij na op welke plaats deze worden gemaakt.

Wij hebben hier een volgorde aangegeven om te laten zien dat zulks mogelijk is en dat men zeker **niet** een aantal acrobatische figuren **door elkaar** moet **halen**, of maar zoveel mogelijk oefeningen laten zien. Doet men het om het laatste dan zal men zeker fouten maken, hetzij door niet logisch laten volgen, hetzij door vermoeidheid.

Maak geen „zwarte" figuren op het einde van de reeksen, want hoe moeilijker ze zijn des te meer moet een vendelier zich inspannen en het is de bedoeling dat foutloos en fit het vendel gehanteerd wordt namens het gilde.

Een rustig begonnen en op dezelfde manier voltooide oefening zal het vendelzwaaien boeien voor hem die het bedrijft en voor de gene die het spel ziet.

Opgemerkt zij nog, dat elke oefening tweemaal rechts en tweemaal links wordt uitgevoerd en dat telkens als er een nieuwe figuur komt, wordt begonnen boven het hoofd en wordt geëindigd met een krulslag naast het lichaam, of zo ook geschiedt met twee handen aan de stok boven het hoofd.

Het bovenstaande geven wij als een richtlijn ter beoefening van het vendelzwaaien. De genoemde reeks van oefeningen is niet bindend deze geschiedt niet overal in dezelfde volgorde, maar is bedoeld om aan te geven dat het vendelzwaaien op een logische manier gebeurt.

Mogen onze vendeliers hier nut van hebben; dit is onze grote wens.

LOONOPZAND, februari 1974

Jan Toorlans

P.S. Het is mogelijk dat wij fabrieksmatig **vendelknoppen** kunnen laten maken. Hebt u ze nodig, wil het ons dan mededelen, opdat een voorstel kan worden gedaan aan de fabriek. De prijs is afhankelijk van bestellingen en de koperprijs. Adres: Willibrordustraat 4, Loon op Zand.

Enkele opmerkingen over het vendelen

In het vorige nummer van De Gildetrom schreef ons aller vriend Jan Toorlans lezenswaardige dingen over het vendelen. Men kon er uit proeven, dat hij op deze manier de tongen wat wilde losmaken.

Daarom deze bijdrage.

Nu links en rechts in onze provincie het vendelen duidelijk sporen van opbloei vertoont en er zelfs groepen jeugdvendeliers worden opgeleid is het van belang, dat de Federatie waakt voor een juiste en duidelijke begeleiding, wil men geen brokken maken.

Niemand in onze provincie kan en mag zich het recht aanmatigen al het fijne op dit terrein te weten, ook niet al heeft men bijna zijn gehele leven gevendeld. Dat vendelen werd hem aangeleerd door oudere vendeliers, of hij bekwaamde zich naar gemaakte notities. Ongetwijfeld moeten wij respect hebben

voor die vendeliers, die bijna hun gehele leven het vendel hebben gezwaaid en hun kunde en vaardigheden begeesterd hebben overgedragen en doorgegeven aan tientallen anderen, die op hun beurt weer als instructeur anderen inleidden in de kunst en de techniek van het wonderschone vendelen.

We kunnen met trots centra aanwijzen van waaruit zich de laatste decennia het vendelen heeft verbreid; we kennen de namen van hen, die daar met hart en ziel de promotors waren; aan de vendeliers kunnen we zien uit welke „school” zij komen, omdat wij deze terugkennen in de reeks figuren die worden gedraaid en de manier waarop hand, pols en arm de soepele bewegingen uitvoeren. Toch moeten we oppassen dat er geen stilstand komt, want dat zou achteruitgang betekenen. Ook de gilden moeten vooruit denken, willen we ons veilig weten voor de toekomst.

We weten dat men bij het vendelen verschillende figuren kan draaien, dat er hierbij zijn die gemakkelijk en die moeilijk aan te leren zijn. Bepaalde figuren worden links en rechts gedraaid, enkel of dubbel. Men kan reeksen samenstellen van opeenvolgende figuren, reeksen die soms veel van het uithoudingsvermogen van de vendelier vergen, vooral wanneer men soms te doen heeft met vendels van wat grotere afmetingen, of wanneer vochtigheid en stevige wind fnuikend willen gaan werken. We onderscheiden zelfs duidelijk het klassiek en het acrobatisch vendelen. Niet in alle gilden worden dezelfde reeksen gedraaid en dat behoeft ook helemaal niet, zoals de heer Toorians schreef, doch het zou wenselijk, zo niet noodzakelijk zijn, dat de vendeliers zich eens ernstig gingen bezinnen over de samenstelling van bepaalde reeksen. Wanneer men niet reeds tijdens de opleiding op nieuwe mogelijkheden wordt gewezen, bestaat de kans dat men op de duur de inspiratie zal missen, omdat het alsmaar hetzelfde zal blijven. Het is m.i. een

„'t Is zeker niet goed met feesten schulden te maken; maar laat men toch begrijpen, dat een volksfeest in de eerste plaats dient ter bevordering van de vrolijkheid en het zorgeloos genot van 't volk zelf, dat het viert.”

J. A. Jolles (1940)

De gevlochten sjerpen III

Toen het vorige artikel (Gildetrom 1973 blz. 40) reeds was ingeleverd kwamen we pas via de gildetentoonstelling van Hilvarenbeek op de hoogte van nog een tweetal van dergelijke sjerpen. Beide exemplaren zijn in het bezit van het Sint-Sebastiaangilde aldaar en verkeren in een goede staat (mogelijk is echter de kleur iets verschoten). Het fraaiste exemplaar heeft aan een zijde zes stroken met voorstellingen; in de onder-

foutieve mening dat het vendelen altijd de strijd tussen goed en kwaad zou moeten voorstellen, evenals het niet juist is, dat men voornamelijk de strijd van St. Joris met de draak zou moeten voorstellen. Ik herinner me nog duidelijk een vendelier van een Sint-Sebastiaangilde uit Duitsland, die op zeer verantwoorde wijze door zijn opeenvolgende figuren de voornaamste momenten uit het leven van zijn patroonheilige wist uit te beelden. De rijkdom der bewegingen en de symboliek, die er achter zat lieten niet na grote indruk op mij te maken. De bewegingen van stok en vendel verduidelijkten op zichtbare wijze de inhoudelijke betekenis van wat de vendelier op zijn wijze en in zijn functie anderen te vertellen had.

Zou het daarom niet eens goed zijn, dat vendeliers van gilden met eenzelfde patroonheilige zich eens over het vendelen gingen buigen. Zij zouden dan bij elkaar moeten komen om een draaiboek samen te stellen door allereerst te noteren welke momenten uit het leven van hun patroonheilige waard zouden zijn om verbeeld te worden; vervolgens zou dan overlegd kunnen worden welke figuren daarbij dan het meest geschikt zouden zijn, desnoods het tempo ervan om bepaalde uitdrukkingen te onderstrepen. Men zou feitelijk voor dit vendelen een choreograaf moeten hebben, zoals men zo'n inspirerende, creatieve kunstenaar kent bij het ballet. Het is zelfs denkbaar, dat men de te draaien figuren laat begeleiden door rhythmische of melodieuze muziek, uitgevoerd op passende muziekinstrumenten, iets dat in het verleden ook al op meerdere plaatsen gebeurde. Van het een zou men dan op het andere kunnen komen.

Men zou er zich ook eens over moeten bezinnen of het wel juist is, dat men bij tijden, bij allerlei sterk uiteenlopende gebeurtenissen steeds maar weer dezelfde figuren moet draaien, feitelijk zonder enige daarbij horende zinnige achtergrond. Ik ben ervan overtuigd, dat het gehele vendelen erdoor aan waarde zou winnen, en zo het gehele wezen van het gilde zou verrijken. Laten de actieve vendeliers en de passieve bewonderaars van de edele Vendelkunst zich hierover eens beraden. Brabant met zijn vele en goede vendeliers en instructeurs moet in staat zijn hier iets aan te doen.

Het zijn zo maar wat losse opmerkingen. Met belangstelling zien wij reacties tegemoet.

Karel Vermeeren

ste strook de letters FVM (wat mogelijk een afkorting is van de schenker). Evenals het exemplaar van Maarheeze loopt de scheiding van de twee vlechtvelden juist midden over de ster.

De andere sjerp die aanzienlijk korter en smaller is heeft geen enkele voorstelling. De sjerp is evenwel duidelijk gevlochten en komt wat techniek betreft goed met de voorgaande overeen.

De kleur van beide sjerpen is zachtoranje.

A. Jansen

Sancta Barbara Ouder en Wijzer

Enige tijd geleden, tijdens een archiefonderzoek, vond ik enige akten betreffende de gilden van Oirschot. De belangrijkste akten hebben betrekking op het Sancta-Barbara-gilde.

Vorig jaar vierde dit gilde haar 500-jarig bestaan. Men ging er van uit dat het gilde ouder was dan op dat moment bekend was. De oudste toen bekende akte was uit 1491. Deze akte schijnt alleen nog maar in copie te bestaan. Het gaat hier om een 18e-eeuwse transcriptie van het reglement. Tijdens mijn onderzoek vond ik een akte uit 1469 waaruit blijkt dat dit gilde toen al bestond. De akte is aanwezig op het Rijksarchief te Den Bosch: Vrijwillige rechtspraak Oirschot protokol R 122 fol 12 ao 1469.

De korte inhoud is als volgt: „Philippus Dircssoen van Berse heeft erfelyc gelooft Rutgeren Boelarts tot behoef **den gemeynen guldebrueders ende guldesusters van den Reynen Maget ende Jofferen Sinte Barberen** een pont payments¹⁾ allen jaer in geld te betalen op Sinte Andre-dach apostels te heffen ende te voeren uit een stuck lands gelegen in die herscap²⁾ van Boterwyc”.

De andere akte heeft betrekking op de kerkelijke goederen van o.a. enkele gilden. De akte is waarschijnlijk een klad. De akte is n.l. ongenummerd en los ingebonden in een boek uit dezelfde tijd. Ook deze akte is aanwezig in het Rijksarchief vrijwillige rechtspraak Algemeen protokol R 208 folio tussen 226 en 227 ao 1652. Deze akte moet in zijn tijd worden gezien. Vier jaar tevoren, in 1648 werd de vrede van Münster gesloten.

Na 1648 hebben niet-katholieken de macht in Nederland.

De korte inhoud is als volgt: In april 1652 gaan de stadhouder van Oirschot en enige anderen op zoek naar beelden en andere kerkelijke goederen. Men bezoekt 7 plaatsen. De eerste is Dirck Janss van Cuyck. Achter in zijn kamer stond een gesloten kast van het Sint-Barbaragilde. Men is toen naar de guldebroeders gegaan voor de sleutels maar deze verklaarden dat die er niet meer waren. De stadhouder breekt de onderkant open en inventariseert vervolgens de kerkelijke goederen.

Daarna gaan ze naar het Sint-Jorisgasthuys

waar ze een afgegrensd kast vinden die ze eveneens openbreken. Bij Arnout van Erlecum vinden ze een stuk van een altaar en enkele kerkelijke meubelen.

Zij verklaren dat ze niet weten waar de rest zit.

Bij een ander vindt men „eenige gesneden beelden” van het St. Anna-altaar. Men zegt bovendien dat dit niet van een gilde is.

Bovendien vinden zij 2 beelden van het Catharina-altaar, verder enige stukken ijzerwerk, 2 houten posten en een voetbank alles behorende tot dit altaar.

Bij Andries Peters de Cuyper vinden zij een kast van het **Sint-Catharinagilde** en een deel van het Sint-Sebastiaanaltaar.

Bij Dirck van Roy vinden zij een schilderij van de geboorte Christi met lijst afkomstig uit de O. L. Vrouwe-kerk van Oirschot.

Bij Hendrick Jacobs vinden zij het Sint-Joris-altaar „met St. Joris te perde ende den draeck” en 2 grote vrouwenbeelden plus enige beschietels.

Binnen 3 dagen moet alles in de kerk zijn. Men vraagt enkele mensen waar de stukken zijn uit het huis van Arnout van Erlecum.

De vorige inwoners verklaren dat de kast altijd dicht heeft gezeten en dat zij deze hadden moeten brengen naar Elias Aerts de Roy **de deecken van de Catharinagilde**. Deze moet een getuigenis afleggen. Hij weigert dit echter onder eed te doen.

Aangezien het rechterlijk archief van Oirschot erg uitgebreid is neem ik aan dat binnenkort wel meer bekend zal worden over de Oirschotse gilden. De streekarchivaris, de heer Klaassen, publiceert van zijn kant ook nog zeer veel gegevens over de Oirschotse gilden zodat die in deze tijd steeds meer te weten komen over hun historie.

Van anderen gilden in de omtrek van Eindhoven heb ik ongeveer 40 akten die nog onbekend zijn.

Zesgehuchten, 8-3-1974

Jean Coenen

1) payment = geld.

2) herscap = buurtschap, gehucht.

Tentoonstellingen

De laatste jaren wordt er door de gilden en ook daarbuiten, vooral door studenten van middelbaar en hoger onderwijs, steeds meer belangstelling getoond voor tentoonstellingen.

Zo trok in het afgelopen jaar te Valkenswaard een tien dagen durende tentoonstelling van twaalf Kempische schuttersgilden ruim 5000 bezoekers.

Bij deze de vraag om navolging, niet alleen vanwege het bezoekersaantal, maar er zijn

nog meer voordelen aan verbonden. Denk een aan een begin van archief-opbouw voor uw eigen gilde. Men zou door het uitgeven van een catalogus met goede foto's een archief-commissie, zoals in Kring Kempenland al enkele jaren actief is, kunnen helpen om de voornaamste bezittingen op foto van elk gilde op een centraal punt bijeen te brengen. Dit zou veel voordelen hebben bij het zoeken van deze kostbaarheden om deze weer op te sporen, wat nog regelmatig voorkomt. Steeds meer gildefeesten worden op touw gezet, maar zou het niet mogelijk zijn om eens wat meer aandacht te besteden om minstens een tentoonstelling per jaar te hou-

den van tien of indien mogelijk vijftien schuttersgilden.

Tentoonstellingen ingericht bij elk gildefeest zijn meestal van korte duur. Juryleden en bezoekers lopen dan ook dikwijls al door elkaar omdat de tijd te kort is.

Te veel worden door de gilden hun juwelen, vaandels, trommen en vooral perkamenten enz. onbeheerd gelaten, zodat meermalen iets vermist of zelfs na sluiting niet opgehaald wordt, zodat men dit op het feestterrein moet laten omroepen.

De twee of vier personen die hiervoor aangewezen zijn door het organiserend gilde kunnen onmogelijk alles overzien, laat staan dat er steeds meer uitleg gevraagd wordt door de bezoekers. Daar komt nog bij, dat als men regelmatig op de tentoonstelling is voor uitleg of bewaking, men niets van al de andere wedstrijden kan zien (zelfs geen glas bier!). Meermalen komen gilden in moeilijkheden omdat het koningszilver, gilden standaardvaandels, trommen enz. niet tegelijk op de tentoonstelling en het wedstrijdterrein kunnen zijn.

Gildebroeders, laat ons eens gezamenlijk hiervoor een oplossing proberen te vinden. Ik wens U allen van harte veel succes toe in de toekomst. Frits Prinsen.

Een voorstel n.a.v. artikel 'Tentoonstellingen' van F. Prinsen

Wat denkt men van het volgende:

Voor gilden die gezamenlijk naar een gildefeest trekken is het dikwijls bezwaarlijk dat op de gildedag zelf een deputatie reeds enkele uren tevoren moet vertrekken om de gildemis en de ontvangst op het gemeentehuis bij te wonen, zodat veel gildeoverheden hieraan niet deelnemen.

Ofwel men vertrekt met het hele gilde vroeger, met als gevolg dat bij de ontvangst der overheden ook veel andere gildebroeders (en zusters!!) aanwezig zijn, zoals men regelmatig kan constateren.

Het zou nu ook mogelijk zijn om daags tevoren (meestal een zaterdag) de overheden van de deelnemende gilden te ontvangen, hetgeen voor die dag de volgende mogelijkheden biedt:

- viering van de gildemis.
- ontvangst van de overheden.
- schieten om het koningskruis
- opening van de tentoonstelling.

Men kan dan de tentoon te stellen stukken meebrengen, de tentoonstelling kan die middag en avond voor het publiek geopend zijn (denk aan nachtbewaking) evenals de volgende morgen, de jury heeft voldoende tijd voor een goede beoordeling, voor de optocht wordt de tentoonstelling gesloten, men kan de voor de optocht benodigde stukken ophalen, de rest blijft goed bewaard tot na het gildefeest. De gildedag zelf kan hierdoor flink ontlast worden, hetgeen de gehele organisatie ten goede kan komen.

H. Voetman

Catalogus Valkenswaard

„De eerbaere Guld”

Van 7 t/m 20 september 1973 werd te Valkenswaard een tentoonstelling ingericht in samenwerking met 12 Schuttersgilden uit het dekenaat, n.l.

Heilig-Sacramentsgilde Bergeijk, Sint-Sebastiaangilde Borkel, Sint-Martinusgilde van het H. Sacrament Dommelen, Sint-Martinusgilde Luyksgestel, Sint-Annagilde Riethoven, Sint-Petrus-Bandengilde Schaft, Sint-Nicolaasgilde Valkenswaard, Sint-Catharinagilde Valkenswaard, Sint-Willibrordusgilde Waalre, en Sint-Annagilde Westerhoven.

Hierover werd een goedverzorgde catalogus uitgegeven van 60 bladzijden. Niet minder dan 99 foto's werden hierin geplaatst van gildevaandels, trommen, konings- en keizerschilden, beelden, dekenstokken, koningsvogels enz.; verder een beknopte beschrijving van het gildewezen en van elk gilde afzonderlijk.

Tegen betaling van f 5,— is deze catalogus nog verkrijgbaar bij G. Prinsen Judocus Smitsstraat 4, Valkenswaard, tel. 04902-3557; bij storting van f 6,— t.n.v. Penm. P. Looiens, AMRO Valkenswaard, Rek. nr. 48 34 49 660 wordt deze ook toegestuurd. Ook de catalogus van de collectie v. Gerwen-Lemmens waarin diverse gilde-attributen uit Zuid-Nederland zijn opgenomen is op voornoemd adres verkrijgbaar à f 5,— of door storting van f 6,— op hetzelfde nummer.

Schuttersgilden werden nagebootst

De naam „gilde” komt behalve in de officiële ambachts- en schuttersgilden ook voor bij enige andere verenigingen, die ofwel bepaalde elementen van de schuttersgilden als het koning- en keizerschieten overnamen ofwel zo jaloers waren op de feesten en de bonte stoeten van de echte gilden, dat zij die in verkleedpartijen gingen nabootsen. Zoals te Middelbeers het **Todguld** met verklede vendelier en hoofdmans naar het feest trok (De Gildetrom 3, 1956, p. 78), zo vierde te Eersel het **Voddeguld** een soortgelijk feest (Brab. Heem 1, 1949, p. 3-5 en 20, 1968, p. 50-60). Te Gemert bootste de **Knolschut** het schuttersgilde na (Brab. Heem 13, 1961, p. 79-80) en te Reusel komt in 1839 de naam **Busguld** voor (De Gildetrom 20, 1973, p. 54).

Van iets andere aard zijn de **Mussen- en mcllengilden**, die van de 18de tot de 20ste eeuw zich organiseerden naar het model van de schuttersgilden. Mussengilden (W. K. in Brab. Heem 18, 1966, p. 43, 87-88, 108; 24, 1972, p. 133-134) zijn bekend uit Berkel (De Gildetrom 1960, p. 223: Mussen- en Mollengilde, later Sint-Hubertusgilde), Dintther (Jolles I, p. 101), Den Dungen, Helvoirt, Lepelstraat gemeente Halsteren, Oud-

Ginniken (Mussen- en Mollengilde; Brab. Heem 1954, p. 47; cf. Jolles II, p. 100 Princenhage 1858), Oud-Heusden Elshout en Hulten, Standaardbuiten, Steenberg, Uden en Vught. „De Molle-Gilde te Reusel 1867” (De Gildetrom 20, 1973, p. 54) was de laatste ontdekking in Noord-Brabant. Ook buiten onze provincie waren mussengilden bekend; op Zuid-Beveland kende het mussengilde van Overzande en van 's Arendskerke ook een koning en een keizer en zilveren schilden. Wat deze gilden presteerden moge blijken uit enige persberichten uit de Zuid-Willemsvaart, die me van bevriende zijde, het Gemeente-archief te Helmond, werden bezorgd. „Een heele opruiming. Het musschengilde „De uitroeiers” te 's-Gravenpolder (Zuid-Beveland) heeft in 1889 5539 musschen gedood. Pieter Kribbe die er 552 gedood had kreeg een premie” (Z.W. 6 febr. 1890). „Het musschengilde te Kolijsplaat (Noord-Beveland) heeft niet minder dan 2021 musschen en 16 kraaien naar de andere wereld geholpen” (Z.W. 24 dec. 1891). De redactie houdt zich aanbevolen voor nieuwe gegevens over dergelijke namaakgilden. W. Knippenberg

Brouwersattributen

De heer Th. A. van de Loo, directeur van bierbrouwerij De Kroon te Oirschot en oud-re-

dacteur van De Gildetrom, was zo vriendelijk n.a.v. de opmerking in De Gildetrom 1973, p. 55 mij twee oude nieuwjaarskaarten van zijn brouwerij op te sturen. Op de eerste van december 1965 staat een oud brouwerswapen afgebeeld: tonnetjes, gerst, hop, de mand en twee gekruiste schoppen. De kaart van december 1972 geeft een afbeelding van „Sint Arnoldus, patroon der bierbrouwers, met roerstok en stuikmand”; dit blijken dus de juiste benamingen voor deze attributen te zijn. In een bovenlicht van genoemde brouwerij aan de straatzijde zijn dezelfde attributen heel fraai en toepasselijk aangebracht.

W.K.

Gildebestuur of Gildeoverheid?

Is het niet zo dat er altijd sprake is geweest van Gilde-overheid en dat eerst veel later men het woord Bestuur is gaan gebruiken? Indien het historisch vaststaat dat het woord Gilde-overheid juist is, laten we dan ook voortaan uitsluitend deze aanduiding gebruiken! Gilde-overheid klinkt in ieder geval heel wat voornameer dan Gilde-bestuur en past derhalve ook beter bij het Gildewezen.

M.v.d.V.

Federatie-Nieuws

Woensdag 5 september 1973, Nationale Feestdag, is door de Schuttersgilden tot een grote dag gemaakt.

In Tilburg zag Hare Majesteit de Tilburgse Gilden voorbijtrekken. Vendelier Scheffers bracht de vendelgroet.

Vele gilden trokken, op verzoek van diverse Oranje-Comité's, naar diverse steden in Nederland om de viering van het 25-jarig regeringsjubileum van onze Vorstin luister bij te zetten.

Zo trokken o.a. 'n honderdtal gildebroeders naar Ridderkerk, waar naast het brengen van de vendelgroet ook een demonstratie werd gegeven van het Koningschieten.

Aan het „schieten” werd, behalve door de gildebroeders van het Sint-Catharinagilde uit Tongelre, ook deelgenomen door enkele autoriteiten uit Ridderkerk.

Het enthousiasme van het duizendkoppige publiek (± 6 à 7.000 man) steeg ten top toen de burgemeester het „gelukke” de vogel af te „schieten”.

Na de installatie van de nieuwe „Koning” werd vanuit het sportpark, waar de feestelijkheden plaatsvonden, nog een tocht door de stad gemaakt.

Voor zover de gilden niet in andere gemeen-

ten moesten optreden hebben zij veelal de eigen gemeente de beste zijde laten zien.

Donderdag, 6 september, trokken een kleine 500 gildebroeders naar Den Haag om daar deel te nemen aan het vormen van een Eerfront voor Hare Majesteit Koningin Juliana. Het was blijkbaar voor sommige mensen in den lande moeilijk te erkennen dat wij een Koningshuis hebben. Wij, die trouw zijn aan het gezag, dat belichaamd wordt in onze Koningin, wilden evenals onze Schuttersvrienden uit Limburg die met 1.000 man aanwezig waren laten zien dat het zustend in ieder geval wel dankbaar en blijgestemd is ten opzichte van Koningin Juliana. Kring Land van Cuijck leverde het grootste deel ± 300 man, Maasland zorgde ook voor een volle bus. Kempenland, Oirschot en Peelland zorgden voor de rest van de afvaardiging.

Honderden gildebroeders zaten 's morgens al om vijf uur in de autobussen; zij betaalden bovendien zelf de kosten van vervoer en hun werkverlet.

Het was hartverwarmend te zien hoe de tienduizenden langs de route applaudiseerden toen de Gilden, over de volle breedte trekkend door de straten van den Haag, hun pracht en praal tentoonspreidden als een

grootse hulde aan onze Koningin. Op het Lange Voorhout werd tot slot nog een vendelgroot gebracht. Gildebroeder Gerrits verklaarde middels een megaphoon ten behoeve van het toegestroomde publiek de betekenis van het vendelen. Jhr. Smits van Oijen, voorzitter van de Noordbrabantse Federatie, dankte alle deelnemers van harte voor hun spontane medewerking.

Hierna werd afgemarcheerd naar de wachtende autobussen. De Haagse Politie had deze echter wel bijzonder ver weg geplaatst. Overigens niets dan lof voor de door de politie verleende service. Door sommige gildebroeders is het voorbijrijden van Hare Majesteit enigzins te snel gegaan. Het was de

bedoeling dat de auto's stapvoets zouden rijden. Omdat Hare Majesteit Den Haag niet tijdig had kunnen bereiken in verband met grote verkeersopstoppen, arriveerde zij 20 minuten te laat bij Paleis Huize Ten Bosch, en in verband daarmee moest sneller gereden worden. Al zijn er dan gildebroeders geweest die niet alle leden van het Koninklijk Gezin hebben gezien, wij kunnen U verzekeren dat de gildebroeders in ieder geval wel zijn gezien, en hoe!!

Allen die hebben medegewerkt aan het welslagen van het „Erefront” hartelijk dank!!

Mathieu van der Voort

Federatiesecretaris

West-Brabant en onze Federatie

Nog steeds is op de kaart van Noord-Brabant het westelijk deel een lege plek wat onze gilden betreft.

Op zaterdag 23 maart heeft een bespreking plaats gehad in Breda van enige personen van de Federatie met bestuursleden van bestaande gilden in West-Brabant, de Baronie van Breda en het Markiezaat van Bergen op Zoom.

Een en ander stond onder leiding van de Voorzitter der Federatie Jhr. Smits van Oyen, de initiatiefnemer voor West-Brabant dhr. H. v. Rijckevorsel en de heren Toorians Maasland en Vermeeren Kempenland.

De doelstelling was te komen tot de oprichting van een Gildekring „West-Brabant” en daarom is er over veel aangelegenheden gesproken met de gildebestuursleden.

Tot een concreet plan kwam men nog niet, doch de bevindingen zullen gerapporteerd

worden en aan de West-Brabantse gilden toegezonden worden.

Later, als alles met bestuursleden en leden zal zijn besproken zal men weer bijeenkomen voor definitieve plannen. Het begin is gemaakt en de algemene indruk was, dat men niet afwijzend tegenover dit plan staat. De Federatie zal dus de hele provincie met al haar gilden kunnen omvatten en het zal plezierig zijn als dat eens werkelijkheid zou worden. West-Brabant heeft nog verscheidene Gilden die beslist tot aansluiting zouden kunnen overgaan. Dan kunnen hun belangen door de Federatie worden behartigd en, wat vorname is, zij behoren tot en zij vertegenwoordigen Brabants Gildewezen in zijn geheel. Latere bevindingen zullen in „De Gildetrom” worden meegedeeld.

Loonopzand, 24 maart 1974

J.T.

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Jubileum-Kringdag Diessen

In de laatst gehouden kringvergadering werd besloten, dat de kringdag 1974 die op 19 mei 1974 in Diessen zal worden gehouden, in het teken zal staan van de viering van het 40-jarig bestaan van de kring „Het Kwartier van Oirschot”.

De organisatie-commissie van de gilden Sint Joris en Sint Sebastiaan in Diessen is reeds ver gevorderd met haar voorbereidingen. Ook doet het ons een genoegen te kunnen mededelen dat alle Gemeentebesturen binnen ons werkgebied zich bereid verklaarden de kosten van de herinneringsschilden voor hun rekening te nemen. Dit zullen zeer fraaie schilden zijn, waarop de verschillende ge-

meentewapens zullen voorkomen.

Van alle aangesloten gilden wordt verwacht, dat zij hun beste beentje voorzetten om in Diessen eens bijzonder goed voor de dag te komen.

VRIJ GILDEFEEST - LIEFDADIGHEIDSFESTIJN

op 16 juni 1974 te GOIRLE

De gilden Sint Martinus en Sint Joris zijn druk bezig met de voorbereidingen te treffen voor hun vrij-gildefeest, dat tevens het Liefdadigheidsfeest is voor dit jaar.

De opbrengst komt ten goede aan de gehandicapten en daarnaast kan de bevolking genieten van een mooi gildefeest.

Allerwegen ontvangen de organisatoren zeer

veel medewerking. Wij merken hierbij op dat via de Pauselijke Nuntius in Nederland bericht is ontvangen, dat door Z. H. Paus Paulus VI een zilveren schild beschikbaar is gesteld. Ook werden deze toezeggingen ontvangen van Mgr. J. Bluysen, Bisschop van 's-Hertogenbosch en Vader Abt van de Abdij van Averbode. Ook de Nuntius Mgr. Felici zal met zijn Secretaris het gildefeest bezoeken.

Verwacht wordt, dat vele gilden zullen inschrijven (sluiting 28 april a.s.). Ook gilden buiten „Het Kwartier van Oirschot” zijn van harte welkom. Eventuele inlichtingen zijn te bekomen op het secretariaat: van Malsenstraat 42, Goirle.

Schiet-materiaal

Het kringbestuur heeft besloten het schiet-materiaal dat de kring in eigendom heeft, centraal op te slaan bij de heer J. Timmermans, Echternachstraat 7 Diessen, telefonisch te bereiken onder nummer 04254-403. Aan de aangesloten gilden wordt verzocht hieraan medewerking te verlenen.

Afdracht gelden liefdadigheidsfestijn

Op 10 januari 1974 werd 's avonds op het gemeentehuis te Bladel door de Burgemeester van Bladel Mr. Breeveld de opbrengst verdeeld van het Liefdadigheidsfestijn dat in 1973 in Netersel werd gehouden.

De Burgemeester dankte het Gilde Sint Brigida voor hun vele werk dat zij hier ten bate van „Het Zorgenkind” hebben verricht.

De vertegenwoordigers van deze stichting konden een bedrag van f 5.100,— in ontvangst nemen.

Alle gilden die hieraan hun medewerking verleenden wordt hiervoor dank gebracht.

Gilde Sint Joris Hooge Mierde

Joh. Roest

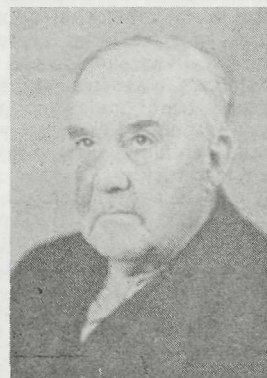
Op 3 december 1973 overleed de gildebroeder Johannes ROEST. Gedurende 27 jaren was hij een goed lid van het Sint-Jorisgilde te Hooge Mierde.

„Het schutteren is steeds een notabel genoeg en een notabele plicht geweest; het zij dat het de stadsgemeenschap of de landshoofd diende, het zij dat het de vrolijkheid uitmaakte van een in wezen liefdadige broederschap. Dat de notabelen zich om allerlei redenen uit deze gezelschappen hebben losgemaakt is een verlies geweest aan kennis en leiding, die ze nog node missen; al wil ik niet zeggen, dat wat bleef het in alle opzichten mindere, wat zich terugtrok het in alle opzichten betere, edele deel was. Maar waarom zou dit leidinggeven element vandaag of morgen niet weer kunnen toetreden?”

J. A. Jolles (1940)

IN MEMORIAM

Gilde Sint Joris Moergestel

M. v. d. Wouw

Op 30 november 1973 overleed op 83-jarige leeftijd Martinus van de Wouw, keizer van dit gilde.

Gilde H. Sacrament Hulsel

G. Roest

Op 21 februari 1974 overleed op 87-jarige leeftijd Gerardus Roest, oud-koning van dit gilde.

Nieuws uit Kempenland

Wijding vijf nieuwe vendels bij het Sint-Catharinagilde Tongelre

Op 25 november 1973 vierde zoals gebruikelijk het Sint-Catharinagilde Tongelre zijn patronesfeest. Maar ditmaal was het een zeer speciaal feest: er werden n.l. onder de H. Mis vijf nieuwe vendels gewijd.

Om half tien vertrok het gilde in vol ornaat naar de Sint-Martinuskerk waar pastoor Vogels de plechtige H. Mis zou opdragen tot intentie van ons gilde. Na het evangelie werden de vijf vendels, rood met een groen bourgondisch kruis, door pastoor Vogels gewijd. Na de H. Mis werd met de nieuwe vendels de gildegroet gebracht aan het kerkelijk gezog. Onder grote publieke belangstelling, waaronder ook beschermheer W. v. Doorne, werd het eerste optreden een succes. De traditionele rondgang „Rond 't Hofke” werd uitgebreid met een wandeling langs het bejaardentehuis waar „Oud Regerend Deken” Jan Hendrickx (85 jaar) vanaf zijn kamer de nieuwe aanwinsten kon bewonderen.

Bij het gildehuis „t Wapen van Tongelre” aangekomen werd een koffietafel geserveerd, waarna drie nieuwe leden geboond werden: zwart tegen en wit voor. Alle drie werden met algemene stemmen aangenomen.

Ook had het gilde deze dag 2 jubilarissen n.l. G. Verhoeven en Th. v. d. Heiden (85 jaar, woonachtig in Heesch bij Oss), beiden 25 jaar lid van het gilde. Helaas was G. Verhoeven 2 dagen daarvoor opgenomen in het ziekenhuis, maar Th. v. d. Heiden, beter bekend als „Door” werd wel in de bloemetjes gezet. Reg. Deken P. v. d. Wiel sprak er zijn waardering over uit dat „Door” ondanks zijn hoge leeftijd en de afstand die hij moet overbruggen altijd aanwezig is en zich een goed gildebroeder toont.

Na de middag vonden er op het schietterrein „St. Catharinahof” de gebruikelijke schietwedstrijden plaats. Gezien de belangstelling die overal getoond werd, mogen we stellen, dat het Sint-Catharinagilde Tongelre op de goede weg is.

Sint-Catharinagilde Tongelre (Eindhoven) zoekt naar 5 dekenstokken

In de loop der jaren zijn vijf van de zes dekenstokken door onverklaarbare oorzaken zoek geraakt. Het is niet ondenkbaar dat zo'n stok in het bezit is van een ander gilde of een gildebroeder, daar geen naam of merk in deze stokken gegraveerd staat.

Korte beschrijving:

Totale lengte: 1,55 meter

Afbeelding: St. Catharina met rad en palm

Afmeting beeldje: 16 cm.

Het geheel is gesneden uit eikenhout. Verdere bijzonderheden zijn twee verzilverde ringen, een boven, een onder.

De overheid hoopt op deze manier een mogelijkheid gevonden te hebben weer in het bezit te komen van deze dekenstokken en wij zijn iedereen zeer dankbaar en erkentelijk voor elke tip of aanwijzing die kan leiden tot het terugbezorgen van deze stokken. Het contactadres is P. Bakermans, Larikslaan 18, Nuenen tel. 04993-2847.

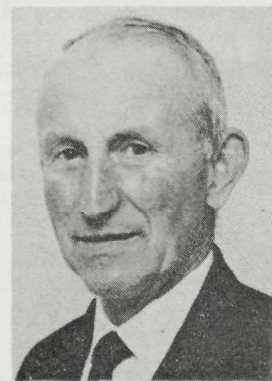
Gilde van St. Jan Baptist, Duizel In memoriam J. A. SNELDER

Geheel onverwacht is op vrijdag 16 november 1973 overleden Johannes Antonius Snelder; hij werd geboren op 27 april 1898.

Hij werd te Duizel begraven op woensdag 21 november en het gilde van St. Jan Baptist begeleidde hem naar zijn laatste rustplaats.

Van het begin af aan dat het gilde in Duizel werd heropgericht, in januari 1971, was Jan lid van ons gilde en sinds 29 januari 1973 in de functie van Ouderling.

Ondanks zijn vele andere verenigingswerk konden wij er steeds op rekenen dat Jan aanwezig was op de gildebijeenkomsten of wanneer er iets georganiseerd moest worden. Hij zette zich steeds volledig in voor de taak, waarvoor hij zich gesteld zag, was steeds een graag geziene figuur en had zeer

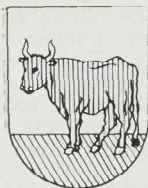

vele vrienden in de Duizelse gemeenschap vanwege het vele werk dat hij voor deze gemeenschap deed.

Wij verloren in hem een goed en voorbeeldig gildelid.

Moge hij rusten in vrede.

Jac Hakkens, Regerend Deken, Schrijver.

Nieuws uit Maasland

Kring Maasland. De voorbereidingen zijn in volle gang om de GILDEDAG van de KRING op 19 mei a.s. te **NULAND** te doen slagen. Het bestuur van het Sint-Antoniusgilde verwacht alle aangesloten gilden van de kring. De schietcommissies van GEWEER, HAND-BOOG en KRUISBOOG hebben de afgelopen maanden mee gesproken op de vergaderingen te Eindhoven om het Federatief schietreglement in alle onderdelen en voor alle wapens te regelen. De vooruitzichten zijn erg bevredigend en wij hopen dat het spoedig geratificeerd kan worden, opdat de uitvoering en naleving voor alle gilden zal gelden en dat de wedstrijden gereguleerd zullen verlopen. Zeker zullen er nog wel enige verschillen zijn in de een of andere kring, maar dat kan want elke kring en ieder gilde is autonoom. Een federatieve regeling is zeker gewenst en een algemene regel moet er zijn. Als het eenmaal in werking is zullen velen van ons er gemak van hebben en wat voornamer is zij kunnen dan weten wat er zoal te koop is in de schietwereld van onze gilden.

VUGHT. Het gilde **St. Sebastiaan en Barbara** vergaderde op 11 januari met het doel een grondige opzet van de oefeningen van de vendeliers te regelen opdat plezierig gevendeld kan worden en naar meerdere prijzen kan worden gedongen. De leiding berust bij de voorvendelier Bertus van Berkel.

KAATSHEUVEL-LOONOPZAND. Bij **St. Jan** te Kaatsheuvel heeft men een groot schutters-toernooi achter de rug met **St. Hubertus** te Berkel en **St. Mauritius** te Udenhout. Het concours werd te Kaatsheuvel gesloten met de uitslag dat **St. Jan** zelf de eerste plaats wist te behalen. Het is nu Bondskampioen in dit schietdistrikt en mocht een fraaie beker in de prijzenkast plaatsen.

In **Kaatsheuvel** is de nieuwe bibliotheek geopend als onderdeel van het ontmoetingscentrum De Werft. Direct al werd het culturele leven van de gemeente **Loonopzand** er bij betrokken. Vandaar dat op 12 februari de Heer Jan van de Mortel een lezing kwam houden voor de leden van de Volksuniversiteit. Dit is uitgebreid met een lezing voor de gildebroeders uit de gemeente en omliggende plaatsen. Tevens werd in de zaal van de bibliotheek een gildetentoonstelling ingericht van de gildeschatten van **St. Jan** Kaatsheuvel, **St. Ambrosius**, **St. Hubertus** en **St. Crispijn** van Loon Genootschap en heeft veel bekijks getrokken. De lezing van de heer van de Mortel is bijzonder goed bezocht en heeft bij velen in-

druk gemaakt. Na de lezing werd een vendeldemonstratie gegeven om een en ander te omlijsten.

Aan **St. Ambrosius van Loonopzand** is een stuk land ter beschikking gesteld door de gemeente om een nieuwe schietbaan en schietboom in te richten in de omgeving van het sportcomplex. In de loop van het voorjaar zal een begin met de opbouw worden gemaakt.

UDENHOUT. Zaterdag 26 januari vierde **St. Sebastiaan en Antonius** zijn statiedag. Deze werd daags tevoren per proclamatie aangekondigd. Na de Mis vendelgroet aan geestelijke en wereldlijke autoriteiten. Hierna in de gildezaal een maaltijd met boeremik en zult. Denkenin Mej. Vermeer was jammer genoeg verhinderd. Onder het verslag en de vergadering werd brandewijn met suiker gedronken. Het verslag bevatte tien jaren, omdat in 1963 de activiteiten werden hervat. 's Avonds waren er ook de gildezusters bij.

DRUNEN. De jaarvergadering van **St. Hubertus** had tot gevolg dat de heren Van Lammeren, Elshout, Aerts, Klerkx en Smits weer herkozen waren voor het bestuur. De heren van de kledingcommissie werden herbenoemd. In de schietcommissie kwamen C. Rijpert en T. v. Loon. Het nieuwe koningschieten werd bepaald op 1 juni a.s.

EISHOUT. Burgemeester Mr. Stieger en gildeheer Pastoor van Osch waren aanwezig op de jaarvergadering van de **Onse Lieve Vrouwe Schuts** op 12 maart. Hoofdman L. v. d. Wiel opende de vergadering en de heren J. Klerks en G. v. Sluisveld werden bij acclamatie als dekenen herkozen. In het jaarverslag werd melding gemaakt van de verworven prijzen in 1973.

Op 6 en 7 april wordt een buksconcours gehouden op 30 april het jaarlijkse koningschieten. Deelname aan gildefeest Nuland en Goirle deze zomer. Half augustus viert de Gildeheer zijn 25-jarig priesterfeest. Zoals in de kringvergadering is vastgelegd wordt in 1975 in **Elshout** een **Kringdag Maasland** gehouden. Daarom zijn er nu al 7 personen gekozen voor de voorbereidingswerkzaamheden.

DINTHER. In Dinther is een eeuwenoude opvatting in slechts enkele jaren gewijzigd. Dat was bij de begrafenis van hun gildebroeder Piet Bok, lid van de Ned. Herv. Gemeente; hij vervulde daar het ambt van diaken. Hij was een echte gildebroeder in hart en nieren en daarom heeft het gilde gemeend hem met gilde-eer te begraven, ofschoon hij niet katho-

liek was. Op 3 februari overleed hij op 66-jarige leeftijd.

In het gilde vervulde hij veel activiteiten en was voor de schutters een bijzonder goede vriend. Vrijwel alle gildebroeders waren ter begrafenis aanwezig. Ds. Gijsbers ging de dienst voor. Vendeliers en tambours flankeerden de overledene op zijn laatste gang. Op het kerkhof sprak dr. Luijckx als hoofdman van het gilde om afscheid te nemen met het kostbaarste wat het gilde heeft: het vendel. Hij zei: Wij staan aan het graf van een eerlijk man, een goede vader, een trouwe vriend en een veelzijdig artiest.

Voor velen zal hij in herinnering blijven als „De Piet met de gouden handen”.

OISTERWIJK Zaterdag 17 december schreed het jonge echtpaar Marjan de Bakker en Jo Scholtze door het oude „trouwlaantje” naar het gemeentehuis van Oisterwijk. Dit geschiedde in gildekledij. Hij is vendelier en zij is Dame van de Gildebroeders van het Gilde **St. Sebastiaan** van Oisterwijk. Gildebroeder Alberts had in archieven oude gebruiken bij gildehuwelijken nagesnuffeld en hier in Oisterwijk weer tot leven gebracht. Het was zo: beide families werden op één huifkar met paard naar de kerk gereden, waarbij het paard de mooiste tomen aan had. Zowel op het gemeentehuis als in de kerk gebeurde de trouwceremonie „over de vlag” waarna de vendelier de vlag zwaaide boven de hoofden van het nieuwe echtpaar. De Nar van het gilde fungeerde als „opstapje”, want de bruid moest over zijn rug in en uit de huifkar. Hij was ook tijdens de plechtigheden de „trouwe dienaar” van de bruid.

„Wat ter wereld belet een ontwikkeld mens zich daarvoor te interesseren en er aan mee te doen, indien zich zo'n gilde in zijn buurt bevindt? Of er een op te richten in een streek, waarin dit inheems is?”

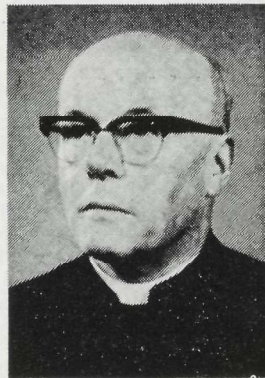
J. A. Jolles (1940)

Het huwelijk werd ingezegend en voltrokken door „eigen gildevolk” n.l. door pastoor - gildeheer Marks en Burgemeester - Erehoofdman B. Funk.

Oisterwijk, de parel van Brabant, had een echte primeur, waarbij het gilde zijn naam waardig heeft gemaakt: het Gilde vierde...

DINTHER. Een tweede groot leed is over het gilde van **St. Antonius** gekomen. Op 23 december overleed de gildeheer Pastoor J. v. d. Hurk op 67-jarige leeftijd.

Zo groots als dit gilde het Kringfeest van

Pastoor

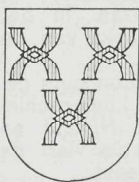
J. J. van den Hurk

Maasland in 1972 heeft gevierd, zo hard wordt het nu geslagen op een wijze waarop alleen Hij beschikt, die ons allen leidt.

In hem verliest het gilde een trouwe gildeheer, die steeds aanwezig was bij alle activiteiten en altijd een grote belangstelling had voor het gildewezen. Hij vertoefde graag onder de gildebroeders. De gildebroeders hebben hem naar zijn graf begeleid en hebben daar afscheid van hem genomen door het vendel ook daar weer te laten spreken. God zal hem wel hebben toegelachen en zeker zal Hij toen gezegd hebben: „Kom Goede en Getrouwe Dienaar...” zoals op het bidprentje van de pastoor staat.

Loonopzand

Jan Toorians

Nieuws uit Peelland

Jaarvergadering

Alphons M. G. Niessen weer voor drie jaar Kringvoorzitter

Zaterdag 26 januari 1974 werd in het gildenhuis van het O. L. Vrouwegilde te Aarle-Rixtel de jaarvergadering gehouden.

Om goed zeven uur opende kringvoorzitter Niessen de vergadering en heette de bijna volledige vertegenwoordiging van de gilden uit kring Peelland van harte welkom; tevens

verwelkomde hij burgemeester Mr. Buijs, die de vergadering bijwoonde.

Sekretaris A. Giesbers las de notulen voor en het zeer uitvoerige jaarverslag over de vele activiteiten, die in de kring hadden plaatsgehad. Met applaus werden deze goedgekeurd en de voorzitter bracht dank aan de sekretaris voor het vele nauwkeurige werk dat hij eraan besteed had. Penningmeester Jac. Huijbers moest zijn kasverslag afsluiten met een negatief saldo van f 163,04. De voorzitter dankte ook de penningmeester en gaf een kort overzicht van de financiële

positie; ofschoon het niet als zodanig op de agenda stond, stelde het bestuur toch voor om over te gaan tot een kontributieverhoging. Na een kort debat werd het door de vergadering voorgestelde bedrag van f 50,— per jaar goedgekeurd met 16 stemmen voor en 1 tegen.

De voorzitter bracht daarna verslag uit over de federatievergadering, welke die morgen in Eindhoven had plaatsgevonden. Naast enkele interne punten wees de voorzitter op het komende Landjuweel, dat behoudens goedkeuring van het federatiebestuur gehouden zal worden in Boxmeer op 1 juni 1975. Er wordt dan door het federatiebestuur geen toestemming verleend voor gildedagen veertien dagen voor en na deze datum.

De betaling van kontributie en abonnement Gildetrom had een vlot verloop.

De bestuursverkiezing gaf ook geen enkel probleem. Aftredend waren voorzitter Niessen, en de leden Piet Joosten en Jan van Dooren. Daar er geen kandidaten waren voorgedragen, kondigde vice-voorzitter P. Berkmortel af dat het bestuur per akklamatie was herkozen. Dan stelde de vice-voorzitter een reglementaire schriftelijke stemming voor voor de verkiezing van de voorzitter. Op de vraag wie kandidaat was, werd geantwoord: het hele bestuur. Van de uitgebrachte 18 stemmen waren er 16 voor de heer Niessen 1 voor de heer J. v. d. Laar en 1 ongeldig. De voorzitter dankte daarna de vice-voorzitter voor de leiding bij de stemming; hij dankte namens alle bestuursleden voor het in hen gestelde vertrouwen, maar herhaalde nogmaals zijn vorig jaar gedane verzoek om uit te zien naar nieuwe kandidaten voor het voorzitterschap. „Besturen is vooruitzien”.

De kringdag werd officieel vastgesteld op zaterdag en zondag 29 en 30 juni 1974 bij het Sint-Antoniusgilde te Lierop. Uit de vergadering werd erop gewezen, dat er die dag een voetbaluitzending zal plaats vinden. De voorzitter antwoordde hierop, dat het al zo moeilijk is een datum vast te stellen i.v.m. plaatselijke omstandigheden, zodat dan ook niet nog eens rekening kan worden gehouden met TV-uitzendingen. Men moet dan zo gildemind zijn, dat men toch op de gildedag komt.

Dan volgden de verslagen over de kringdag in Aarle-Rixtel op 8 september l.l. door G. Barten, sekretaris van het O. L. Vrouwegilde, en door de voorzitters van de diverse commissies. Tot slot sprak burgemeester Mr. Buijs zijn waardering uit voor het gildewezen in het Brabantse land; hij was er trots op dat „de blauw schut” zo'n goed feest ge-

organiseerd had, en hij was ervan overtuigd, dat „de rooi” ook spoedig een goede kringdag zou organiseren. Hij spoorde elk gilde en iedere gildebroeder aan om actief lid te zijn en blijven en met het huidige kringbestuur een goede beleving van het gildegebeuren te blijven steunen. Van de rondvraag werd druk gebruik gemaakt; er werd op gewezen dat of de kring of de federatie moest overgaan tot een kollektieve verzekering.

Tot slot werd een filmpje getoond over het gehouden gildefeest te Aarle-Rixtel, samengesteld door de gildeheer Ir. B. van Noordwijk, waarna de sluiting volgde.

Spynde opten Aschwoensdag

Traditiegetrouw zijn woensdag 27 februari (aswoensdag) al vroeg aan het klooster van de zusters Clarissen in Helmond namens het schutsgilde St. Catharina weer broden bezorgd. De zusterkes zorgen dan wel dat deze goede gaven verdeeld worden onder de stille armen van de stad.

De „stille armen” is echt zo'n term uit het rijke, roomse leven; soms vind je die woorden nog weleens terug op een oud offerblok achterin de kerk (vraagt u zich ook altijd of daar nog geld in komt?).

Een van de zusters heeft me verzekerd dat er op het klooster nog wel enkele adressen in Helmond bekend zijn, waar een gratis brood welkom is. Bovendien mogen de Clarissen er zelf ook een paar houden. Ze hebben er gisteren twintig broden besteld, waarvan ze er zelf een stuk of zes opeten en de rest uitdelen.

Het gilde St. Catharina voldoet met deze jaarlijkse broodbezorging op aswoensdag aan een zeer oude verplichting, die reeds stamt uit 1446-1451, om uit de opbrengst van een akker aan het Hoogeind de armen „smaut en olie” uit te delen.

In de oude boeken staat hierover: „Purlic om Godsillen opten Aschwoensdag nae haer beste Consentie te deilen”.

's Avonds kwamen de gildebroeders bijeen ten huize van de oude deken Alphons Niessen om „hunnen spynde” te betalen. Hierna werd de broeders naar oud gebruik een vismaaltijd aangeboden.

Er zijn wel meer plaatsen in ons land, in het zuiden dan wel te verstaan, waar daags na carnaval vis meestal haring gegeten „moet” worden. Een leuk, oud gebruik, dat in ere gehouden moet worden. Net zoals het gilde St. Catharina dat aloude gebruik van brood voor de stille armen in ere blijft houden.

Cees Grootjen 60 jaar bij Sint-Catharinagilde te Helmond

Op maandag vóór of op St. Catharina wordt volgens de oude Caarte de Sint-Catharinadag gevierd en zo was maandag 19 november de Hoogtijdag van het gilde.

Maar bovendien was het de dag dat de Kampenaar en paling-vishandelaar 60 jaar geleden toetrad tot het Gilde van St. Catharina; per slot van rekening was zijn vrouw

toch ook een Catrien (Cato van Hout).

Op het jaarlijks bal van St. Catrien 1913 gaf hij zich dan ook op als lid en werd op de jaarvergadering van St. Catrien in december „ingeboond”.

Had het gilde toen zeer vele leden, hij heeft ook een tijd gekend dat hij met Hannes van Duynhoven en Toon van Dijk het hele gilde

vormde. Maar toen was het oorlogstijd.

De huidige burgemeester van Uden, Drs. Schampers, en Fons Niessen probeerden het gilde tot herleving te brengen; op de vraag waar het gilde-zilver etc. gebleven was werd een ontwijkend antwoord gegeven: „dat zal wel kwijt zijn”.

Maar toen de voorzitter van de V.V.V. Helmond, de heer Piet Fentener van Vlissingen en enkele bestuursleden van de Heemkunde kring Peelland, de heren Piet van den Burgt en Fons Niessen, in 1949 weer eens contact met hem opnamen, was het de trotse Cees die hen in de gildekamer het bezit van St. Cathrien toonde.

In mei 1950 werden de nieuwe leden geballoteerd en in juni 1950 hield het gilde St. Catharina zijn gildedag op de Markt te Helmond, waaraan vele gilden uit de Kring deelnamen.

Naast het enthousiast Federatie-bestuur, de heren Jhr. van Rijckevorsel, J. v. d. Mortel en J. Schroeders, stonden fier opgesteld Cees Grootjen en Hannes van Duynhoven; van de toen geballoteerde leden zijn Fons Niessen en Martien van Santvoord nog met Cees de mensen van de herleving.

Al met al een reden tot feestviering; dat deed het gilde dan ook.

Na de Gildemis in de Sint-Lambertuskerk trok het Gilde naar het Kasteel-Raadhuis om de vendelgroet te brengen aan de burgemeester Mr. Geukers, maar ook om hem als Ere-Deken uit te nodigen aan te zitten aan het traditionele ontbijt met cotelette.

Na de maaltijd werd in de bovenzaal het

vaandel aan elkaar doorgegeven ten teken dat men in het nieuwe gildejaar zou trachten goed gildebroeder te zijn en te blijven (er is daar geen plaats om het vaandel te zwaaien).

De Oude Deken Alphons Niessen opende de vergadering, sprak de jubilaris toe en overhandigde het cadeau van de gildebroeders: een lamp voor zijn flat waar hij gaat wonen; Cees vond dat hij nu toch wel de leeftijd had om wat kalmer aan te gaan doen (hij is pas 85 jaar).

Burgemeester Geurkens spelde dan op verzoek van de Oude Deken de jubilaris het gekroonde speldje van de Kring als draagspeld op en nam de gelegenheid waar om de jubilaris toe te spreken en zijn waardering voor Cees en het Gilde te uiten.

Toch moest de jubilaris die dag nog aan het werk, want wie kan beter de attributen verpachten dan onze Cees. En toen hij voor de laatste maal zijn hamer liet vallen, na „heenmaal, handermaal, voor den derden maal”, was er voor 3680 lit. bier afgehamerd (à raison van 10 ct per liter voor de vierling van Catharinadag van het volgende jaar).

Vermeld dient nog te worden, dat het Gilde 's morgens de jubilaris afhaalde op de Ameideflat, waar hij sinds kort woont en waar hem de vendelgroet gebracht werd; daarbij werd tevens een hulde gebracht aan twee gouden bruidsparen die hier hun feest gevierd hadden. Na de receptie, waar vele vrienden en gildebroeders de jubilaris kwamen feliciteren werd met een fijne feestavond de dag afgesloten.

Burgemeester Mr. J. Geukers, Ere Deken van het Gilde, spelt de Kringonderscheiding op.

Foto Pierre v. d. Meulenhof